

ПРЕС КЛИПИНГ

13. јун 2019.

НАСЛОВИ

УЛАГАЊА У МЛАДЕ ЗА ОДРЖИВУ БУДУЋНОСТ СРБИЈЕ: НИС представио Извештај о одрживом развоју за 2018. годину (стр.3)

Брнабић у Женеви: Улагаћемо пре свега у образовање и креативност (стр.5)

Европски произвођачи челика траже обуставу увоза (стр.7)

Истраживачима осигурана плата (стр.9)

Корак ка подизању границе за одлазак у пензију (стр.11)

УЛАГАЊА У МЛАДЕ ЗА ОДРЖИВУ БУДУЋНОСТ СРБИЈЕ: НИС представио Извештај о одрживом развоју за 2018. годину

В. Н.

Компанија НИС, којој је допринос напретку заједнице једнако битан као и добри пословни резултати, представила је Извештај о одрживом развоју за 2018. годину

Компанија НИС, којој је допринос напретку заједнице једнако битан као и добри пословни резултати, представила је Извештај о одрживом развоју за 2018. годину. Свечани догађај одржан је у згради Ректората Универзитета у Београду у складу са опредељењем НИС-а да су у фокусу друштвене одговорности компаније млади људи и жеља да се подстакне развој њихових потенцијала и допринесе настојањима да остану у својој земљи. Централни догађај скупа била је панел дискусија под називом „Улагање у младе за одрживу будућност Србије“. У дискусији су учествовали Славица Ђукић Дејановић, министарка без портфеља задужена за демографију и популациону политику, Златибор Лончар, министар здравља, Младен Шарчевић, министар просвете, науке и технолошког развоја и Кирил Тјурдењев, генерални директор НИС-а.

Александар Антић, министар рударства и енергетике, отворио је скуп говорећи о значају поштовања принципа одрживог пословања и НИС навео као добар пример у тој области.

„Поносан сам што сам министар ресора у чију надлежност спада и једна од кључних компанија у енергетском сектору, компанија НИС, која полаже огромну пажњу на одрживом развоју и свим оним вредностима које данас промовишемо, а везано је за друштвено одговорно понашање и за подршку свима онима којима је она потребна. Организација и успешност пословног сектора не може се мерити искључиво остваривањем максималног профита, већ управо нивоом бриге за заједницу и животну средину. Дубоко верујем да је за решавања проблема одрживог развоја потребна једна нова енергија и нови ниво знања и зато данас хоћу са овог места пре свега да упутим поруку Универзитету, младима, да морају дати кључни допринос промени свести код нас, промени нас самих, промени пре свега нивоа вредности са којима је и моја генерација одрастала како бисмо сви заједно као друштво дали неопходни допринос остваривању циљева одрживог развоја и да сви заједно будемо део једног бољег, квалитетнијег и племенитијег друштва“, навео је Антић.

Кирил Тјурдењев, генерални директор НИС, говорио је о приоритетима компаније на пољу одрживог развоја.

„За НИС одрживи развој, пре свега, значи напредак, младост, знање, здравље, будућност. Због тога су наша основна опредељења на пољу одрживости - улагања у заједницу у којој живимо и радимо, посебно у младе, њен најважнији и највиталнији део. Исте циљеве и опредељења препознали смо и у стратегији нашег најважнијег партнера – Владе Србије. Уверен сам да ћемо, радећи заједно, постићи изузетне резултате. Њихове добре ефекте осетиће и они који тек долазе, а то и јесте смисао одрживог развоја“, рекао је Тјурдењев.

Славица Ђукић Дејановић, министарка без портфеља задужена за демографију и популациону политику и председавајућа Међуресорне радне групе за спровођење Агенде Уједињених нација

о одрживом развоју до 2030. рекла је да Влада Србије велику пажњу посвећује младим људима и напорима да они остану у својој земљи.

„Да бисмо стимулисали младе, компаније као што је НИС дају шансу и буде наду да има могућности да се у Србији млад човек професионално оствари, да користи не само дигитализацију и дигиталну писменост као неопходност без које се не може, него и да користи своје креативне потенцијале, да управо у привредним и приватним субјектима и државним институцијама стварамо простор за оне креативце који своју памет дају негде далеко“, истакла је Славица Ђукић Дејановић.

Златибор Лончар, министар здравља, рекао је да је Министарство здравља у претходном периоду уложило преко 500 милиона евра у изградњу савремених медицинских објеката, као и у набавку нових апарата и опреме.

„Поред поменутих материјалних улагања, убеђени смо да кључ унапређења у здравству лежи управо у запошљавању младих кадрова, лекара и медицинског особља, што ће у будућности резултирати значајним напретком нашег здравственог система. Желео бих да изразим неизмерну захвалност компанији НИС која даје пример другима када је у питању одговорно понашање, као и да је потребно тај пример следити. Очекујем да наша сарадња на пољу унапређења здравственог система буде још боља из године у годину“, изјавио је Лончар.

Младен Шарчевић, министар просвете, науке и технолошког развоја, рекао је да су улагања у образовање међу приоритетима Владе Србије.

„Ми морамо да научимо децу да мисле, да креативно размишљају, да стварају нове идеје и вредности и ми правимо образовни систем управо на тим основама. НИС је компанија која управо то ради, из више разлога – друштвене одговорности која је постала једно опште место, из разлога српско руског пријатељства, а ту су и потребе саме компаније за улагањем у образовање због сопствених ресурса. НИС је уложио више од шест милиона евра у образовање у оквиру програма „Енергија знања“, а то су активности попут опремања кабинета и креирања нових програма. У систему сарадње са НИС-ом су десетине наших средњих школа, имамо заједничке пројекте намењене промоцији науке, а компанија има и одличне видове сарадње са многим факултетима. НИС је такође посредовао у успостављању сарадње са бројним руским универзитетима, а ми управо желимо да оснажимо наше универзитете интернационалном сарадњом“, рекао је Шарчевић.

НИС је један од пионира извештавања о одрживом развоју у Србији и ово је девети извештај по реду од почетка извештавања 2011. године. Извештај о одрживом развоју НИС за 2018. годину у складу је са стандардима водеће организације у свету у области одрживог пословања Глобал Репортинг Иницијативе (ГРИ), а верификовала га је независна ревизорска кућа „Ернст&Јоунг“. Један од приоритета компаније је транспарентност у пословању тако да Извештај даје јасан увид у пословне активности и финансијске резултате компаније, док са друге стране јавности представља напоре НИС-а да подржи општи развој заједнице.

У Извештају се наводи да је пословни приоритет НИС-а у 2018. години био наставак улагања у развојне пројекте па је укупно инвестирана 41 милијарда динара, 55 одсто више него годину дана раније. Остварена је нето добит од 25,1 милијарду динара, док је акционарима на име дивиденде исплаћено 6,9 милијарди динара.

Истовремено, НИС је наставио са напорима у областима заштите животне средине, друштвено одговорног пословања и улагања у професионални развој запослених, што су за НИС такође темељи одрживог развоја.

Од 2009. године, када је „Гаспром њефт“ постао већински акционар компаније, НИС је у пројекте заштите животне средине уложио више од 13 милијарди динара, од чега је 320 милиона динара инвестирано у прошлој години. Поред тога, за унапређење вештина и обуке запослених издвојено је 237 милиона динара, а одржано је више од 2.200 обука. Такође, НИС је наставио да, кроз различите програме, запошљава младе без претходног радног искуства у компанији, али и да охрабрује повратак у Србију домаћих стручњака који раде у иностранству, ангажујући их на пројектима компаније.

НИС је у 2018. години предано радио и на напретку заједнице у различитим областима и само у 2018. години у реализацију друштвено одговорних програма уложио око 408 милиона динара. Приоритет су били пројекти унапређења живота у заједницама у којима компанија послује. НИС је подржао рад Института за здравствену заштиту деце и омладине у Новом Саду, Општу болницу „Студеница“ у Краљеву, Клиничко-болнички центар у Косовској Митровици, Институт за здравствену заштиту мајке и детета „Др Вукан Чупић“, Клинику за опекотине у Београду и Хемато-онколошко одељење за дечје интерне болести у Нишу. Поред тога, настављена је сарадња са бројним домаћим и међународним образовним и научним институцијама, као и стипендирање најбољих студената кроз програм „Енергија знања“.

Прошле године обележен је и значајан јубилеј – 10 година сарадње са локалним заједницама широм Србије кроз корпоративни програм „Заједници заједно“. У овом периоду НИС је у сарадњи са партнерима реализовао више од 900 пројеката вредних преко милијарду динара чиме је и у пракси показао спремност да остварује свој слоган „Будућност на делу“.

Брнабић у Женеви: Улагаћемо пре свега у образовање и креативност

Танјуг

Премијерка Ана Брнабић обратила се учесницима Међународне конференције рада у Женеви поруком да је 4. индустријска револуција прилика за Србију да сустигне развијени свет

ЖЕНЕВА - Премијерка Ана Брнабић обратила се учесницима Међународне конференције рада у Женеви поруком да је 4. индустријска револуција прилика за Србију да сустигне развијени свет а да су две кључне области у које морамо да улажемо-образовање и креативност.

Она је подсетила да је Србија у протеклих пет година спровела тешке, али неопходне реформе како би остварила макроекономску стабилност, унапредила пословно окружење и смањила незапосленост, која је прелазила 25 одсто а сада је пала на око 12 одсто. Као и многе земље, ми се боримо с високим стопама незапослености младих, али видимо побољшања у последњих неколико година захваљујући циљаним акцијама, истакла је она и додала да је Србија скоро преполовила незапосленост младих, која је пре седам година износила 51,1 одсто.

"Развили смо мала и средња предузећа, увели одрживе подстицаје за предузетнике - посебно младе предузетнике - за покретање нових компанија и запошљавање већег броја људи, нарочито у дигиталном сектору", навела је Брнабић. Према њеним речима, просечна бруто зарада је повећана за 6,7 одсто у односу на прошлу годину, а током протеклих пет година

минимална зарада повећана је за 35 одсто.

Упркос поменутиим напорима, пред нама је и даље дуг пут до постизања истинске једнакости, праведности и сигурности на свим радним местима, поручила је премијерка. Навела је и да је Међународна организација рада, у марту ове године сарађивала с нама на креирању и усвајању Програма достојанственог рада за период од 2019. до 2022. године, који ће нам помоћи да остваримо највише стандарде рада и социјалне заштите. Како је навела, у сарадњи с Међународном организацијом рада и социјалним партнерима, проширена је кампања 'Реци не раду на црно', која одвраћа компаније од пословања у сивој економији.

"Пред нама су још увек веома значајни изазови на које морамо да одговоримо", рекла је Брнабић. У том контексту истакла је потребу да се осигура да је што мање људи у опасности од сиромаштва, да се сузи јаз између најбогатијих и најсиромашнијих, осигура да су људи адекватно награђивани за свој рад, као и да њихови послодавци редовно уплаћују све здравствене, социјалне и пензијске доприносе.

Такође је потребно да се осигура да људи раде у безбедним окружењима и да примењују и поштују све стандарде безбедности на раду, и да се смисле начини да се дугорочно ојачају пензијски фондови. Најургентнији изазов с којим се сви суочавамо представља изазов који намећу четврта индустријска револуција и дигитализација, истакла је Брнабић.

Тренутна технолошка револуција, каже она, доноси до сада невиђене промене у начину живота и рада које се одвијају невиђеним темпом и нема сумње да ће она као ниједна раније заменити послове које обављају људи.. У том контексту, образовање какво данас познајемо - фокусирано на припрему за једну професију или једну област - већ је застарело, истиче Брнабић и додаје да према Светском економском форуму, деца која су сада у основној школи радиће послове који тренутно ни не постоје.

Све више људи неће имати стално запослење, већ ће радити као фриленсери. Према Светској банци, Србија је међу три водеће земље у свету по броју фриленсера по глави становника, указала је она. "Све више људи ће радити на даљину. Моћи ћете да живите у једној земљи, а да радите за компанију у другој земљи."

Као лидери држава, наша дужност је, истиче Брнабић, да учинимо све што је у нашој моћи да припремимо своје грађане за промене у свету рада. Она је навела да је фокус Владе Србије у последње две године скоро у потпуности био на припремању друштва за изазове које доноси четврта индустријска револуција, а две су кључне области у које морамо да улажемо- образовање и креативност.

"Морамо да реформишемо образовни систем тако да припрема младе људе за послове будућности које још ни не разумемо - не знамо шта ће ти послови бити, шта ће подразумевати и како би могли да изгледају - због тога је нужно да улажемо у образовање које учи децу како да мисле, а не шта да мисле", рекла је премијерка.

Зато су у Србији уведени кодирање и програмирање као обавезне предмете у основној школи, тако да данас ученици од 10 до 12 година у Србији уче Спратх и Путхон, а 13-годишњаци почињу да уче Пугаме. "Зато смо свим основним школама у Србији обезбедили безбедан приступ интернету и тренутно, тј. ове године улажемо додатних 20 милиона евра у брзи интернет за првих 500 основних школа и 10.000 дигиталних учионица, а све са циљем потпуне

дигитализације до 2021. године", навела је она.

Такође, већ је пет пута повећан број специјализованих часова информатике у средњим школама, а још више ће их бити на располагању како интересовање ученика буде расло из године у годину. Поред улагања у образовање, добра влада мора и да креира право окружење за успех приватног сектора.

"Зато смо издвојили преко 100 милиона евра за инвестиције у инфраструктуру како бисмо омогућили боље окружење за стартапове, иновативне компаније и истраживање и развој", рекла је Брнабић. То обухвата изградњу револуционарних научних и технолошких паркова, истраживачких института, лабораторија и подршку стартап центрима широм Србије, а не само у главном граду, додала је она.

Тиме желимо да подстакнемо разноврсну привреду засновану на знању, иновације, креативност и предузетништво, каже она. Такође користимо државна средства за финансирање преквалификација, тако да људи имају прилику да стекну нове вештине и знања и буду боље припремљени за убрзани свет у ком живе.

"Наш програм преквалификација до сада је помогао око 1.500 људи, а још 500 људи тренутно пролази обуку. То даје резултате. Око 35 одсто људи после преквалификација је могло да промени каријерни пут и пронађе боље послове или пронађе посао по први пут", истакла је премијерка. Србија такође мења пореске политике како би подржала улагања у истраживање и развој, иновације и образовање.

"Од 1. јануара ове године, увели смо значајне пореске олакшице за компаније које улажу у истраживање и развој, стартапове и интелектуалну својину произведену у Србији", наводи премијерка. "Креативност, иновативност, инвентивност и генијалност су кључни за наш развој и биће кључни за развој света и светске радне снаге у временима која долазе", оценила је и додала да је као премијерка 100 одсто посвећена пружању подршке образовању, култури, науци, иновацијама и креативним секторима у Србији.

"Док припремамо своје грађане за будућност, потебан нам је отворен дијалог како бисмо били сигурни да улажемо у људе на најбољи могући начин", рекла је она, додавши да је управо сада време за делање. "С овим променама морамо да се суочимо заједно. Морамо да обликујемо будућност рада коју желимо да видимо", закључила је премијерка уз поруку да 4. индустријска револуција представља прилику за земље попут Србије да сустигну развијени свет.

ПОЛИТИКА ONLINE

Европски произвођачи челика траже обуставу увоза

Аутор: Маријана Авакумовић

ХБИС групи Србија је због квота већ отежано пословање, али како незванично сазнајемо они сматрају да не наносе штету тржишту ЕУ

Европска индустрија челика позива креаторе политике да окончају кризу челика и спасу стотине хиљада радних места тако што ће потпуно зауставити увоз из земаља трећег света. Овај захтев Европској комисији недавно је упутила Европска асоцијација за челик (Еурофер), само четири месеца пошто су на њен захтев уведене квоте на увоз челика, које су погодиле и железару из Смедерева, највећег српског извозника.

Шта ће Европска комисија предузети још није познато, али је до сада на све начине покушавала да заштити своје челичане и тржиште од других произвођача широм света, после увођења једностранних мера САД које ограничавају увоз челика на америчко тржиште.

У писму Еурофера наводи се да је из тог разлога ЕУ постала место за дампинг вишка челика који се у свету производи. Увоз је после увођења америчких царина у 2018. порастао 12 одсто на скоро 30 милиона тона.

– У последњих неколико седмица видели смо најаве стварног или потенцијалног затварања постројења у неколико држава чланица ЕУ. Тиме је угрожено 10.000 радних места. Имајући у виду мултипликативни ефекат индустрије челика у ЕУ, губитак индиректног запошљавања у ланцу снабдевања могао би износити највише 100.000 – наведено је у писму Еурофера.

У смедеревској железари незванично сазнајемо да је због квота под које је потпала и Србија, уз још неке земље, ХБИС група приморана да послује у складу са овим системом што отежава њихову производњу и пословање.

Они се ипак надају да ће утицај ових мера Европске уније бити усмерен тамо где треба, узимајући у обзир потребе тржишта. ХБИС група не сматра да наноси штету тржишту ЕУ, јер су већ традиционално присутни на њему као поуздан снабдевач и партнер. Оперативно пословање и план испоруке прилагођавају новонасталој ситуацији остварујући зацртани бизнис план.

За нашу економију је упозорење европских произвођача челика важно јер, српска железара, која је од 2016. у власништву кинеске ХБИС групе, налази се на првом месту српских извозника.

Она је у прва три месеца ове године, према подацима Министарства финансија, извезла челик у вредности од 177,4 милиона евра. Титулу највећег српског извозника стекла је прошле године када јој је извоз достигао 749,5 милиона евра, што је 212,7 милиона евра више него 2017. Тада је забележила највећи раст извоза у Европи од 39,6 одсто.

Како ће се квоте, које су уведене у фебруару, одразити на производњу смедеревске челичане остаје тек да се види у наредном периоду.

Према подацима Светске асоцијације за челик у прва два месеца дошло је до успоравања производње, први пут од доласка Кинеза у Смедерево. У јануару ове године, произведено је 176.000 тона челика. Истог месеца прошле године производња је била 2.000 тона већа. И у фебруару ове године производња је била лошија од истог месеца прошле године. Произведена је 141.000 тона челика. Прошле године фебруарски учинак достигао је 153.000 тона. Међутим у марту и априлу већ долази до повећања производње. Према подацима светске асоцијације за челик у прва четири месеца произведено је укупно 677.000 тона челика, што је 42.000 тона више него у истом периоду претходне године.

У билтену „Макроекономске анализе и трендови“ такође се наводи да је у фебруару, када су ступиле на снагу мере Европске комисије, остварен скроман међугодишњи раст производње основних метала од 2,1 одсто, да би у марту и априлу производња убрзала 24,7 одсто и 14,9 одсто.

Према подацима Републичког завода за статистику у фебруару је извезено челика за 69,8 милиона евра што је 4,3 одсто мање него у фебруару прошле године, у марту је био 3,9 одсто мањи, а у априлу свега 1,1 одсто мањи него прошле године. Извоз је у прва четири месеца ове године био мањи него у истом периоду прошле године 32 милиона евра.

Питање је шта ће се дешавати будући да је глобална квота од 3,3 милиона тона за топло ваљани челик, која важи до краја јуна већ испуњена. Предност су имале оне земље које могу брзо да произведу велике количине челика и попуне ову квоту.

Од јула би требало да буде повећана квота за хладно ваљани челик, са 56.480 тона на 142.000, па касније и на 152.000 тона. Прошле године је, према подацима Еурофера, на тржиште ЕУ из Србије извезено 163.000 тона хладно ваљаног челика. Када су увођене квоте премијерка Србије Ана Брнабић рекла је да Србија има политичке гаранције Европске уније да квоте на увоз челика неће негативно утицати на смедеревску железару. Како ће Србија реаговати и да ли ће разговарати са Европском комисијом поводом захтева Еурофера за обустављање увоза јуче нисмо добили одговор из премијеркиног кабинета.

Слободан Аћимовић, професор Економског факултета, каже да би обустављање увоза била нефер мера ако би је Европска комисија донела. Он не сумња да би се смедеревска челичана, снашла и у новим околностима тако што би пронашла ново тржиште.

– Железара у Смедереву добро послује. Показали су како могу да сасеку трошкове и повећају производњу. Али, уочљив је тренд притиска Европске уније на ту компанију – каже Аћимовић. Љубодраг Савић, професор Економског факултета, није превише забринут, јер не верује да ће смедеревска челичана запасти у проблеме, отпуштати раднике или слично, већ ће у ходу решавати проблем.

Он подсећа да се у свету производи 1,6 милијарди тона челика, од чега Кина производи око 860.000, а наша производња од око два милиона тона, колики је капацитет железаре, тек је само кап у мору.

– Добар део челика, који се производи у Смедереву, завршава у Србији, јер ми тренутно имамо велике инфраструктурне пројекте. Граде се пруге, мостови, а осим тога најављена је и изградња метроа. Кина је показала да има озбиљне намере када је овде отворила представништво развојне банке – каже Савић.

Истраживачима осигурана плата

Аутор: Вишња Аранђеловић

Нови закон о науци који је влада усвојила и ускоро треба да се нађе у парламенту, омогућава да ове научнике ангажују у настави факултети и иновациони центри, док ће они на докторским студијама плату добијати од министарства, каже професор Владимир Поповић

Закон о науци и истраживачима, који је током јавне расправе подигао праšину јер је део стручњака сматрао да ће око 1.700 истраживача ангажованих на факултетима и у иновационим центрима остати без посла, пре неколико дана је усвојила влада а крајем месеца очекује се да ће то исто учинити и народни посланици. Страх је изазвала главна новина закона – укидање пројектног финансирања. Иако је овај модел финансирања, који је подразумевао да се плате и опрема истраживача обезбеђују из државне касе, критикован јер није служио сврси већ да се претворио у социјалну категорију, тада је дочекан на нож. Део научне јавности посумњао је да ће његово укидање послужити као елегантан начину за отпуштање одређеног броја истраживача.

Да ли је Србија на путу да добије закон који ће након 15 година да уведе ред у науку или је тај правни акт пречица да истраживачи добију отказ?

Државни секретар за науку у Министарству просвете проф. др Владимир Поповић за „Политику” тврди да ће истраживачи кроз нови, институционални начин финансирања бити у бољој позицији. Неке од њих ће факултети и иновациони центри ангажовати у настави, али ће сви они који су на докторским студијама плату добијати од министарства, и то у институцији у

којој су и сада. То важи и за истраживаче у научним звањима на факултетима и иновационим центрима.

– Истраживачи су до сада били незаштићени, нису имали сигурна примања. Овај закон им обезбеђује сигурност. Они истраживачи који су на докторским студијама добијаће месечну надокнаду преко ресорног министарства, што је за неке од њих од пет до седам година, а са друге стране моћи ће код Фонда за науку да конкуришу и са својим пројектима остваре додатан приход – појашњава за „Политику” проф. др Владимир Поповић и додаје да још није познато колико ће износити плата истраживача јер тек предстоји израда платних разреда и каталога радних места.

На овај начин, али и оснивањем фонда за науку и законом који регулише функционисање ове установе, стављена је тачка на готово стопостотно сигуран пролаз на конкурсима за научноистраживачке пројекте, чиме се није много марило ни за њихов квалитет ни оправданост. Писци закона се надају да конкурси министарства више неће бити начин за преживљавање истраживача, већ место где ће пролазити они најбољи.

– Пројекти више неће бити социјална категорија, па ће и стопа планова који ће добијати новац за реализацију бити далеко мања, али ће зато они који добију пројекат имати озбиљне материјалне трошкове за истраживање. Тренутно је таква ситуација да готово сви предложени планови добијају новац јер је то начин да истраживач добије плату. Такође, мали број пројеката је био у интересу државе. Са овим изменама које доноси закон неће пролазити сви већ само најбољи, расписиваћемо конкурсе на којима ће пројекти морати да одговоре на задату тему, па ће захтевати и партнерства са другим министарствима попут одбране, енергетике, али биће и оних који ће давати слободу научног истраживања – појашњава проф. др Владимир Поповић.

Неки планови ће новац добијати из буџета, док је идеја да неке делом подржи и приватан сектор. Упитан колико је извесно да ће приватници желети да финансирају истраживачке пројекте, Поповић одговара да не очекује да ће се то десити у области друштвено-хуманистичких наука, али да и те како очекује сарадњу у технолошком развоју.

– Велика предузећа прво су се одрицала развојног сектора, а мала и средња никада их нису ни имала. У Фонду за иновациону делатност већ имамо пројекте у којима приватни сектор даје 30 процената од вредности плана и то нам је добар показатељ да је исто могуће и у Фонду за науку. То је препознала и Светска банка, која нам је постала партнер на овом путу, па је оснивање фонда за науку кредитирала са 42 милиона евра, а кроз ИПА фондове очекујемо да бесповратно добијемо 30 милиона евра. Без додатних средстава нема реформи – каже проф. др Владимир Поповић и додаје да је у периоду од 2015. до 2019. године фонд за научноистраживачку делатност повећан за скоро 36 одсто. Гледано статистички, у Србији је за око 12.000 истраживача у буџету издвојено око 19 милијарди динара, што је око пет милијарди више него пре четири године.

Конкурс за научнике повратнике стално отворен

Прошле године у Србију се вратило 38 научника, а конкурс Министарства просвете за оне који желе да се врате у домовину и допринесу научној области је стално отворен.

– Живот научника истраживача на западу је углавном суров. На стабилна финансирања могу да рачунају само док им траје пројекат, а ако се не снађу након тога нико не мари. Део њих се враћа из тог разлога, али морам да напоменем да је реч о озбиљним научницима који су докторирали на престижним факултетима, а део просто жели да буде ближе породици – објашњава проф. др Владимир Поповић.

Шта доноси предлог да се запосленима омогући рад до 70 године живота

Корак ка подизању границе за одлазак у пензију

Пише: Љ. Буквић

Вест која је ових дана стигла с црногорског приморја из Будве узбуркала је јавност у Србији јер су стручњаци из Савеза удружења правника из Србије предложили измену Закона о раду којом би се граница за навршење радног века подигла са садашњих 65 година на 70 година старости.

То је за сада све на нивоу иницијативе, а идеја је да свако ко жели са 65 година може да иде у пензију, али не мора – може да ради до 70 година. Тренутно, да ли ће запослени када наврши 65 година наставити да ради зависи од њега али и послодавца. У случају овако предвиђене измене, послодавац би се за то питао тек након што запослени напуни 70 година.

– Мора да се води рачуна, овде се не ради о подизању услова за одлазак у пензију већ о навршењу радног века. С једне стране, ова иницијатива је логична и добра јер ви сада имате да су услов за одлазак у пензију и навршење радног века 65 година изједначени – каже за Данас Марио Рељановић, професор радног права на факултету Унион у Београду.

Ако би се граница за навршење радног века подигла на 70 година, то би значило, како објашњава, да радник може после 65 да оде у пензију и да се за то он пита, али да се после његових 70 за то пита и послодавац.

– У том случају послодавац би када радник напуни 70 година без неког посебног образложења могао да раскине уговор о раду са тим запосленим – истиче Рељановић.

С те стране је иницијатива, како каже Рељановић, логична, али њега брине друга ствар.

– Брине ме то што би подизање границе за навршење радног века могло да буде потенцијални увод за подизање старосне границе за одлазак у пензију, а то не би било добро. Граница навршења не сме да буде мања од услова за одлазак у пензију, али ако ту границу дигнете на 70, онда вам остаје простор да старосну подигнете на 67 или 68 година – напомиње Марио Рељановић.

Оваква иницијатива за потпредседника Савеза самосталних синдиката Србије Душка Вуковића не би требало да „пије воду“.

– Просечан животни век жене у Србији је неких 76, мушкараца 71 годину, ако бисмо радили до 70, то значи да би жене уживале у пензији неких пет или шест година, а мушкарци једну – каже Вуковић за Данас. Подаци РЗС за 2016. показују нешто дуже очекивано трајање живота: 78 година за жене и 73 за мушкарце.

Овакав предлог је, како каже Вуковић, пробни балон политичко-послодавачког лобија и одудара од цивилизацијског напретка.

– Пензија је штедња, ви њу не добијате већ је уплаћујете. И желите да један део живота, јер тако би требало, проведете у пензији – истиче Вуковић и каже да у пензији свако може да изабере шта хоће, да ли ће да ради, чува унуке, путује или се дружи са пријатељима.

Вуковић напомиње да је нама у овом тренутку у Србији потребно да зараде буду пристојне, да имамо достојанствен рад и такав живот. Због тога је он, како истиче, за то да се, на пример, послодавац који жели да упосли старијег радника више порески оптерети.

Тренутно у Србији мушкарци у пензију могу да оду са 65 година старости, ако имају најмање 15 година радног стажа. Ове године у превремену старосну пензију могу да оду мушкарци који имају 57 година и осам месеци живота, и најмање 40 година стажа, а старосна граница за овај

услов помераће се и наредних година док у 2023. години не буде стигла до – 60 година старости. У случају да оду у превремену пензију, мушкарци ће примати мање новца него када оду у пуну пензију, али та пензија максимално ће моћи да буде умањена до 20,4 одсто. Током ове године жене ће у пензију ићи са 62 године и шест месеци, и најмање 15 година стажа. Ова граница за жене помераће се све до 2032. године када ће жене одлазити у пензију са пуних 65 година. На старосну пензију имају право сви који имају 45 година стажа, без обзира на године живота.